

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □ cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

Ali naj se cepi trte na zeleno visoko ali nizko?

Po Dolenjskem udomačilo se je zeleno cepljenje ameriških trt, in sicer visoko cepljenje, katero se vrši po en meter ali še višje od tal. Take trte se mora potem seveda šele pogrubati, ter z pogrubanem v pravo gostost spraviti. Tega načina zasajanja novih cepljenih vinogradov lotili so se Dolenjci pač zato, ker so bili grubanja kakor Štajerci od nekdanj vajeni. Vipavci postopajo v tem obziru drugače. Oni zasade ameriške trte v vinogradu koj v pravi gostosti, in v drugem letu po zasaditvi jih prav nizko pri tleh na zeleno pocepijo, tako, da jim ni treba cepljenih trt grubati. Tako postopajo Vipavci zato, ker niso bili nikoli vajeni svoje vinograde s pomočjo grubanja leto za letom pomladvati, kakor se je to po Dolenjskem in Štajerskem godilo. Vipavec se je posluževal grubanja le tedaj, kadar je hotel kako manjkajočo ali pa

kako nepravo trto (oprhljivo, nerodovito, neprave sorte trto) z dobro sosedno nadomestiti. Vipavec grubal je pa tudi še v tem slučaju, ako je hotel kar ves vinograd ali vsaj večji oddelek istega hkratu pomladiti. Tedaj je pa tudi zagruban ali pogruban trtam prav dobro s hlevskim gnojem pognojil.

Vpraša se, kateri način zelenega cepljenja, oziroma kateri način zasaditve novih vinogradov s pomočjo na zeleno cepljenih trt je boljši, dolenjski ali vipavski? Da govorimo resnico, obadva sta dobra, vendar je v gotovih slučajih boljši dolenjski, v gotovih boljši vipavski. Kjer se ima zasajati jako težak ilovnat svét, to je tak svét, kakoršen se še skoraj od orodja ločiti noče, kadar se ga prekopuje, in v katerega kaže riparijo saditi; v takem svetu je visoko cepljenje ameriških trt spojeno s pogrubanem jako umestno. To pa vsled tega, ker se z zagrubanem svet z nova do gotove globokosti prekoplje, toraj prerahlja, kar rašči trt jako ugaja. Umestno je to postopanje v prav težki ilovnati zemlji tudi zato, ker se s pogrubanem

PODLISTEK.

Šmarnice.

Črtice iz mojega vojaškega življenja. Spisal Radivoj Pirc.

Ko zagledajo te skromne vrstice beli dan javnosti, postavil si je že prirode venčani kralj — cveteči maj — divni svoj prestol v oživiljeni naravi in vesoljno stvarstvo pozdravlja radostno ta najkrasnej, najdivnej mesec celega leta.

Vsakdo častitih bralcev zna, da je ravno ta najlepši mesec posvečen v čast in proslavo Marije. Po celem krščanskem svetu opravljajo se njej na čast šmarnice in milijoni in milijoni pobožnih src kipe v goreči molitvi proti vzvišenemu prestolu Kraljice nebes in zemlje. Kako ničev, kako prazno je zaničevalno mnenje in trditev naših modernih blaziranih brezvercev — da samo Kranjc, zlasti pa nevedni Dolenjski kmet po neumnem zapravlja dragocen čas po cerkvah itd. Poglejmo naše glavno mesto belo Ljubljano, Gradec, Dunaj, zlasti Tirolsko, južno

Italijo; pogledjmo po širnem svetu, koliko visokih, učenih gospodov, koliko odličnih blagih dam trumoma roma ves ta mesec redno proti svetišču, koder se proslavlja in časti sladko ime Marija.

Ravno sedaj je dve leti, ko sem se v Graški cerkvi na glavnem trgu bližal nekako boječe altarju Lurške Matere Božje; kar začujem za seboj žvenketanje ostrig, in glejte kmalo nato prikaže se star častitljiv general s svojo soprogo. Tudi njegova stara kolena vpognila so se pred veličastvom nebes kraljice, in ne samo takrat, vsaki dan redno ob isti uri videl sem ga pred altarjem nebeške Kraljice. Koliko takih lepih vzgledov bi lahko naštel iz južnih krajev, zlasti iz južno Tirolskega. Pa vsaj ni jih treba iskati po svetu, dovolj se jih vidi vsaki dan. — Ni moj namen, z njimi hvaliti čednosti, ki so prav za prav dolžnosti vsacega kristjana. Svarim Te pa, in to iz lastne skušnje, častiti bralec, zlasti pa Tebe draga mladina, ne poslušaj

trtam kaj dosti novih, takozvanih stranskih korovin podeli, katere trtam obilo hrane dovažajo, tako da vsled tega prav čvrsto rasto, osobito ako se jim pri pogrubanju tudi dobro pognoji. Delo samo, grubanje, pa stane seveda, ako se to popolnoma pravilno izvrši, le malo ali še celo nič manj, kakor rigolanje.

Koder se ima pa rahli svet zasajati, toraj ali peščeni, ali osobito laporast in školkast, to je beli svet, kakoršen se na primer okolo Bele cerkve na Dolenjskem nahaja, tam je pa nizko zeleno cepljenje brez grubanja umestno; in zakaj? Zato, ker je tak svet že sam po sebi rahel in lahak, ne pa cmokast težak, in ker se mora vanj le rupestris trta saditi. Rupestris trta se pa sama po sebi že kar strašansko ukoreniti, in ona tudi tako visoko ne zraste, da bi bilo mogoče jo tako visoko na zeleno cepiti, ko bi se jo potem lahko zagrubalo, namreč tako, da bi nič evropskega lesa pod površje zemlje ne prišlo. Da se pa nizka zelena požlahtnitev brez grubanja dobro sponese, potrebno je pač, da se trtam, ako se ne zasaja celino (to izkrčeno hosto ali pa sploh z rušo in grmovje dobro zaraščen svet) ali pri zasaditvi že ali pa po cepljenju prav dobro pognoji. Potrebno je tudi, da so prav cepi, ne pre nizko, tako, da bi zamogel evropski les pod površje zemlje priti, pa tudi ne previsoko, ker previsoki ameriški les nepovezane evropske trte pokonci uzdrževati ne more. Najboljše je pač, ako se vrši zeleno cepljenje le eno dobro dlan nad površjem zemlje. V znožju posameznih oddelkov vinograda pa kaže pač cepljenje nekoliko višje izvršiti, ker tam zemlja vedno narašča. Pri zelenem cepljenju,

in ne oziraj se na posmehovanja in obrekovanja teh novih krivih prerokov, temveč posveti ta mesec z rednim in pobožnim obiskovanjem šmarnic v čast in proslavo Mariji. Ni še dolgo tega, kar sem se tudi jaz podil v trop teh modernih prerokov, ni še dolgo, kar sem se tudi jaz smejal gospodinji, pri kateri sem bil kot vojak na hrani, ko me je silila k šmarnicam. „Jaz ne, nikol!“ sem se ji prevzetno odrezal. Toda vendar, glejte čudo! ne dolgo potem, in šel sem tudi jaz vsaki dan k šmarnicam, in to potem skoro vsako leto, če mi je le dovolila služba.

Za danes zadostuje naj ti sledeča resnična dogodba za vzgled in potrdilo, kako plačuje Marija ljubezen svojih častilcev.

Bilo je ravno ta mesec lanskega leta, ko sem bil poklican v svojo novo garnizijo v Trident k topničarskem polku za trdnjave. Bil sem že za časa službovanja v Ljubljani širom znan kot strasten hribolazec; prehodil in prelazil sem malo da ne že vse Karavanke in Julijske

bodi si visoko ali nizko izvršenem, kaže tako cepiti, da se ameriško podlago, kakor tudi evropski cepič ne reže skozi kolence ampak kar skozi člen. Tako izvršeno cepljenje gre veliko hitreje iz pod rok, sponese se pa ravno tako dobro, kakar ono pri katerem se skozi kolence reže. Paziti pa treba pač, da pride prvo, to je najspodnje oko cepiča, na nasprotno stran onega podlage.

Fino surovo maslo.

Najfinejše surovo maslo (puter) se dobi sedaj pri mlekarških zadrugah, katerih nahajamo že mnogo po naši deželi, zlasti gori na Gorenjskem. Nekatere take zadruga izdelujejo leto in dan surovo maslo in ga pošiljajo v vnanje kraje kakor v Trst, Reko, Dunaj itd., pa tudi že sem in tja v manjše domače kraje. Potrebno je, da tudi mi podpiramo delovanje teh zadrug in da kupujemo od njih izdelke, ako jih redno in v večji meri potrebujemo. Lahko smo si v svesti, da dobimo od domačih zadrug pristno, naravno surovo maslo, ki je izredno finega okusa, dočim se prav lahko vrcemo, če ga kupujemo od vnanjih in tujih nam prodajalcev; kajti dandanes se spravlja v kupčijo tudi veliko ponarejenega ali umetnega surovega masla, ki je znano z imenom „margarinovo“ maslo in ki ni nič drugega, kakor umetnim potom očiščen in na poseben način pripravljen loj.

Z napravljanjem surovega masla se pečajo zlasti v poletnem času, ko je zaradi zelene krme več mleka, tudi naše gospodinje, in ga prodajajo ob tržnih dnevih in ob petkih po naših

Planine. Komaj sem se v Tridentu malo ogle dal, jel sem že laziti tudi po ondotnih hribih in lepih daleč slovečih planinah. Toda hotel sem več videti; zlasti znamenito gorsko jezero „Molveno“ me je grozno mikalo. Na dan sv. Rešnjega Telesa napotim se po lepi široki gorski cesti, ki vodi mimo dveh naših trdnjav, proti jezeru Dublino in od tu po gorskih potih proti prej imenovanemu jezeru.

Tudi popis krasote teh romantičnih južnih krajev Ti moram za sedaj odložiti, kajti bojim se, da ne bi preobširno izpadel.

V kljub vsej svoji praksi kot turist in in v kljub vsej laščini, ki sem jo imel za vse slučaje na koščeku papirja spisano s seboj, zmotil sem se grozno v zemljepisni legi in oddaljenosti zame tako mikavnega, a tudi osodepolnega jezera. Bilo je namreč že okrog 8. ure zvečer, ko sem dospel med visoke, ponosne planine, nad katerimi se je blestel sneg v zadnjih žarkih večerne zarje; no, in jezera še nisem

mestih in trgih. To surovo maslo, ki se prodaja običajno v podobi malih stručic po 5 kr., je pa različne kakovosti ali vrednosti. Nekatere gospodinje znajo pripraviti zelo okusno in fino surovo maslo, tako da ga zmeraj izlahka prodado. Mnogo je pa tudi takih gospodinj, ki ne umejo napraviti okusnega surovega masla. Tako neokusno surovo maslo ni dobro za jed, ne za zabelo, ne za močnata jedila, niti za napravo masla t. j. kuhanega masla.

Brez dvoma bi se po naših mestih in trgih, kjer je dosti gospode, prodalo še več surovega masla, ako bi se na izdelovanje istega obračalo nekoliko več skrbi in pazljivosti, kajti vzroki slabemu in neokusnemu surovemu maslu se dajo izlahka odpraviti.

Uzroki so pa ti le:

1. Nesnaga; pri vsem ravnanju z mlekom, smetano in surovim maslom je treba največje snage in čistote. Na snago je paziti že pri molži in potem ves čas, dokler ni surovo maslo oddano. Golide t. j. kabeljce ali žehtarji in latvice morajo biti skrbno očiščene. Tudi prostori, v katere postavljamo mleko, morajo biti snažni, čisti in zračni. Ako spravljamo mleko v omare, naj se te omare večkrat umijejo in naj se postavijo v poletnem času v zračne in hladne prostore. Shramba za mleko mora biti po leti sploh kolikor mogoče hladna. Ko se mleko posname, naj se spravi smetana v čiste posode in naj se pred ko mogoče porabi za pinjenje.

2. Slabo delo; napačno je, če se smetana po malem nabira in če mora vsled tega predolgo stati v loncih, predno se je toliko nabere, da jo je dosti za pinjenje v lesenih naših

videl. Skoro, da sem jel že obupavati. Šele ob $\frac{1}{2}$ 9. uri dospem ves utrujen in spehan do njega. Čudno, prvokrat kot hribolazec nisem občutil tistega užitka in vtisa, ki se nudi vsakemu potniku, ko dospe po prestanem trudu do zaželjenega cilja.

Neka — ne divna — pač pa divja groza pretresla je mojo dušo, ko sem stal zamišljen v jezera tamne valove gledaje. Iznad levega obrežja kipi ponosno, visoko s snegom krito skalovje in pečevje, na desni vspenja se z majhnim gostim grmičevjem zaraščeno strmo pogorje; a v sredi med njima, v globokem nedoglednem gorskem kotlu leži prostrano temno-barveno jezero. Katero pot naj krenem? To vprašanje stavil sem si, ko sem se oziral naokrog po planinski markaciji. Kmalo sem uvidel, da tam ni našega vrlega Slov. plan. društva in tudi za tujce prepotrebne markacije ne, toraj kam? krenem jo proti levem obrežju; a zdelo se mi je, da tam pridem še višje v planine in

pinjah. Stara smetana ne more dati dobrega putra. Če smetana dolgo časa stoji, se rada pokvari in zgreni. Zaradi tega naj se smetana prej ko mogoče porabi za pinjenje, najbolj takoj kakor hitro se posname. Če posnemamo kislo mleko, naj se smetana takoj pini. Le v tem slučaju, ako posnemamo sladko smetano s pomočjo posnemalnih strojev ali pa s pomočjo ohlajenja mleka v mrzli vodi (po Schwarz-ovem načinu) — ne pa s pomočjo krušne peči, kakor je pri nas po kmetih navada — le tedaj se priporoča, če pustimo smetano en dan stati, da se nekoliko skisa, ker se dobi potem nekoliko okusnejše surovo maslo. Če pa izdelujemo maslo iz kisle smetane, potem je najbolj, da se smetana takoj pini.

Ako imamo premalo smetane za pinjenje z navadno leseno pinjo, pomagamo si v tem slučaju tudi lahko z literskimi ali dvoliterskimi steklenicami. V ta namen se napolni dotična steklenica do ene tretjine k večjem do dveh petin s smetano. Steklenico moramo potem trdno zamašiti in z rokama tako stresati, da buta smetana sem in tje ob stene. Kakor hitro se pokažejo kepce surovega masla, ki so izprva drobne kot proso, naj se steklenica sprazne in naj se precedi tako dobljeno surovo maslo skozi gosto, žimnato in dobro izprano sitce ali cedilce, da se loči od pinjenega mleka. Surovo maslo je treba potem le še zgnesti, za katero delo se najbolj priporoča dobro osnažena in v vodi splaknena lesena žlica, ki mora biti seveda popolnoma gladka in nalašč za to rabo, ali pa posebna lopatica, napravljena iz trdega pušpanovega lesa, kakoršne se prodajajo v to svrhu. Naprava surovega masla s pomočjo steklenice se zlasti za

da tam prehoda do bližnjega sela „Molveno“ ni. Toraj grem nazaj in obrnem se na levo proti pogorju. Spočetka bila je pot še precej dobra, a zdela se mi je nekoliko previsoka. No tolašil sem se, da se kmalu zopet obrnem navzdol proti jezeru. Toda grozno sem se varal. Pač je pot zabrnila naenkrat, a ravno nasprotno nazaj v pogorje, mimo katerega sem pred 1 uro lezel. Kaj čem početi? Bilo je že $\frac{1}{2}$ 10 ure po noči, krog mene trda, črna noč, od snežnikov sem pa je brila mrzla, ledena sapa. Prižgem žveplenko drugo za drugo, ter iščem sled druge poti. Evo, po dolgem iskanju jo vendar najdem. Zopet sem bil potolažen a ne za dolgo. Komaj zasledujem kacic 20 korakov novo pot, ko se mi tudi ta zgubi v grmičevje. Potegnem sabljo iz nožnice in moram si sekati pot skozi goščevje. Dokler je svet še polagoma padal proti jezeru, nisem bil še tako v strahu. Sicer sem se tu pa tam zavalil med skalovje, ali se spodtaknil ob korenine, no, pa to bi se

razmere malega posestnika priporoča, kajti bolje je, da nam surovo maslo dlje časa stoji, predno se speča, kakor da nam stoji smetana, ker se smetana veliko hitreje pokvari kakor surovo maslo.

Seveda je treba pri napravi surovega masla gledati tudi na to, da se med pinjenjem ne speni vsled preurnega dela. Najboljša toplota za pinjenje je poprek toplota 15° C. O poletnem času in pri zeleni krmi je pa bolje, da znaša toplota nekoliko manj, namreč kakih 13° C. Za pinjenje sladke smetane je treba tudi nekoliko nižje toplote.

3.) Slabo, neokusno in pomanjkljivo mleko; to je seveda tudi vzrok slabemu surovemu maslu, kateri vzrok pa ni tako pogosto najti, kakor prva dva.

Ako hočemo dobiti dobro in okusno surovo maslo, mora biti mleko zdravo in okusno.

Skrbimo tedaj, da bodemo naše odjemalce zmeraj zadovoljili z dobrim surovim maslom, zlasti v sedanjem času, ko se surovo maslo lahko dobiva po ravno taki ceni iz drugih naših krajev, kjer so se ustanovile v zadnjih letih mlekarske zadruge.

Politični pregled.

Državni zbor po počitnicah ni dosti boljši ko prej, drug drugemu poslanci ne zaupajo in se gledajo po strani. Dela je še veliko, a bržčas ne bo dogotovljeno do srede junija, ker tratijo dragi čas in denar davkoplačevalcev z nepotrebni vprašanji na ministre. Vtikajo se poslanci v stvari, katere jim prav nič mar niso. Zadnjič

dalo še vse prestati, da ni prišlo kaj hujega. A prišlo je še huje, da, huje in nevarneje, kakor bi se mi kedaj moglo sanjati. Prišel sem sicer iz gošče, pa na slabeji teren, obstoječ iz ruševja, peska in kamnja. Svet pa je padal popolnoma strmo proti globočini jezera. Kakor in kamor sem stopil, zdrčal sem nizdolu, in da nisem prebil jednake nevarnosti že enkrat na vrh Mangarta, kopal bi se bil že davno v jezera hladnih valovih. Moči so me jele zapuščati, grozen obup trgal je mojo dušo in jel sem klicati na pomoč. Toda le odmev, ob trdih neusmiljenih skalah se odbijajoč, odgovarjal mi je zlobno se rogaje nazaj. Kaj početi? Še enkrat povspnem se iz ruševja, ter hočem ravno najnevarnejši prehod prelaziti. A komaj stopim z levo nogo, že sem drčal s peskom in kamnjem vred proti globočini. Sablja ostala mi je v pesek zabodena zgoraj; bil sem popolnoma brez vsake zaslombe. Videl sem pred saboj gotovo strašno smrt, ali ob pečevju, ali v globini jezera. „O Marija, pomagaj

so se spravili celo nad nadvojvodo Frančiška Ferdinanda, ki bo enkrat postal cesar avstrijski. Stvar je pa ta. Na Dunaju je neko katoliško šolsko društvo, ki ima hvalevredni namen, skrbeti, da se odgajajo ljudski učitelji v katoliškem in avstrijskem duhu. Šteje to društvo 46.000 članov. Navada pa je, da imajo taka društva pokrovitelje, zavetnike, ki društvu v slučaju potrebe res pomagajo z besedo in dejanjem. Pokroviteljstvo imenovanega katoliškega društva je prevzel nadvojvoda Fran Ferdinand in pri tem izpregovoril te-le besede: „Že dolgo sem z največjim zadovoljstvom zasledoval delovanje društva, čegar domoljubno in versko delavnost priznavam in odobrujem, posebno v dobi protirimskega gibanja, ki je ob enem protiavstrijsko gibanje, in ki se ne more nikdar zadostno pobijati“. Zaradi tega čina in teh besedij napadli so katoličanom sovražni časopisi nadvojvodo in tudi poslanci protiavstrijskega in protikatoliškega mišljenja so zgrmeli v zbornici, češ, kako se nadvojvoda upa to storiti in tako govoriti, ter so jako sramotilno in poniževalno govorili o bodočem avstrijskem cesarju. Vemo vsaj, kaki so ti poslanci, da niti vladarske hiše ne spoštujejo. Seveda, ker je tako odločno obsodil državi in veri nevarno ruvanje vsenemških moč in razkril njih umazane namene, zato udrihajo po njem. Ko bi pa bil prevzel pokroviteljstvo kacega družega, recimo prostomiselnega društva, bi mu peli slavo vsi križem. Taka je naša svoboda: če ne boš govoril, mislil, delal kakor jaz hočem, pa te bom!

Presvitli cesar ustanovil je v Pragi visoko šolo ali akademijo za umetnosti. Daroval

mi!“ ta obupni klic, bil je zadnji, ki se je v onem groznem trenutku izvil iz mojih obupno sopečih prs. In glejte čudo! Še je odmeval ta klic v oni grozopolni nočni tihoti, ko dospem padaje in drčaje do nekega osamelega stebela, za katero sem se z zadnjim naporom obupajočih močij krčevito prijel. Starnilo se mi je pred očmi, in sladka omamljiva nezavest me je objela. In v tem žalostnem položaju zdelo se mi je, da vidim pred saboj mili nebeški obraz Marije, kakoršno se vidi v šenklavski cerkvi v Ljubljani v levem altarju. „Ne obupaj“, mi pravi, „glej tam na desno nekaj nižje od sebe ugledaš ozko majhno stezico, katera te varno privede do bližnje vasi“. Da ne zlorabim svetosti čudežev, ki so se godili po svetu in se še gode, nikakor nečem trditi, da bi bilo to res, kar sem ravno omenil. Lahko bi se kak brezverec zopet spodtikal nad tem, kar pa Bog obvari. Toda spominjam se gotovo in jasno, da, ko sem se po kratkem odmoru prebudil, čutil

je v ta namen sam 2 milijona kron. Češki narod se je silno razveselil te vladarjeve naklonjenosti, Nemci seveda godrnajo.

Nemškega cesarja sin, prestolonaslednik, je obiskal našega cesarja na Dunaju. Lepo so ga vsprejeli in njemu na čast priredili razne slavnosti. Političnega pomena obisk ni imel. To trdijo samo oni, ki žele čim preje Avstrijo spraviti pod oblast nemškega cesarja. Očitno govore in pišejo v tem smislu, a zanje ni kazni. Da, naučni minister je pozdravil pevce iz Nemčije, ki so si prišli ogledat Dunaj, tako, da bi moral reči vsak pameten človek: govori zoper Avstrijo. A nihče se ne gane. Ko so pa slovanski časniki o Veliki noči v Dubrovniku (Dalmacija) imeli svoj shod, takoj so ropotali nemški listi, da, nek berolinski nemški list je avstrijsko in ogersko vlado pozival, naj Slovanom prestriže peroti. Kakor da bi se nam kedove kako dobro godilo! seveda, tako slabo se nam ne godi ko Poljakom.

Boj proti **Poljakom** na Pruskem, katerega smo že zadnjič malo opisali, se nadaljuje z vso silo na vseh koncih in krajih. Vlada in njeni možje so poskušali že vsa mogoča sredstva, učiteljstvo, na kmečko prebivalstvo in na mladino v nižjih šolah, a vse to dosedaj ni mnogo koristilo, ker poljski živel še vedno ni zatrt in poteptan kakor si ga vlada želi. Sedaj so se vrgla pruska oblastva na dijaštvo; zasledujejo vse one gimnazijce, ki kupujejo poljske knjige, da, celo pisem ne dobé dijaki prej v roke, preden jih niso pregledale višje gosposke. Sploh je dijaštvo pod vednim nadzorstvom, na sprehodih in

sem se okrepčanega, in komaj dva koraka pred menoj vgladam majhno stezico, vodečo tik nad jezerom proti severozapadu. Ne morem opisati, kako so mi prale vroče solze goreče zahvale okrvavljeno lice in kako globoko se je v istem groznem smrtno nevarnem trenutku vtisnila vroča sveta ljubezen do Marije, pomočnice kristjanov.

Brez vseh daljnih ovir in nevarnostij prišel sem končno ob 11. uri po noči v vas Molveno, ki leži severno ob obrežju jezera. Seveda sem bil ves potolčen, pobit in krvav, toda vesel sem bil, da sem tako čudovito ušel grozni strašni smrti. — Kdor bi to nezgodo imel za basen, ali prenapeto fantazijo, lahko še popraša pri imenovanej vasi, kjer so me dobri ljudje prenočili, a še bolj natanjko izve pri topničarskem polku v Tridentu.

V zahvalo Mariji za to prečudno rešitev, zaobljubil sem se, to resnično dogodbo letos 1. maja priobčiti v tem listu. S temi skromnimi vrsticami sem torej izpolnil svojo obljubo.

doma. Nek izdajavec je n. pr. v svojem listu imenoval vse one dijake, ki bero poljske knjige. Vendar tudi ta novi napor pruske vlade ne bo dosegel vspeha; naj bodo okovi, s katerimi oklepa krivični Prus viteški Poljski narod, še tako silni, duha, po slobodi koprnečega, zvezati ne morejo.

Na **Francoskem** prav pridno zapirajo samostane in mečejo redovnike na cesto, samo zato, ker so redovniki. Katoliški Angleži pa hočejo pregnane redovnike vsprejeti, in angleška vlada, ki pa ni katoliška, nič ne ugovarja.

Ravno isto pot hodi „katoliško“ kraljestvo **Portugalsko**. Že precej samostanov so zaprli in pognali njih stanovce po svetu. Kdo bo imel škodo? Za sedaj pač redovniki, v prihodnje pa edino le država sama.

Vojna v **južni Afriki** še ne bo končana. Angleži so poslali 30.000 novih konjenikov na bojišče, a ne bodo dosti opravili, ker kužne bolezni se hitro širijo med vojaki, Buri pa poguma in požrtvovalne ljubezni do domovine še niso izgubili.

Na **Kitajskem** bati se je nove vojske, ker Kitajci Evropejce vedno bolj sovražijo in to sovraštvo tudi očitno kažejo. Sumi se, da so Kitajci zažgali palačo, v kateri je bival vrhovni poveljnik evropskih čet, grof Waldersee. Grof je moral skočiti skozi okno, da je rešil vsaj golo življenje, eden general je pa storil smrt v plamenu.

Domače vesti.

(Vodovod.) Pač vesela novica za Novo mesto in okolico — vodovod zagotovljen: 13. aprila pisal je ministerski predsednik mil. g. proštu dr. Elbertu, da je presvitli cesar potrdil zakonsko predlogo glede vodovoda za Novo mesto in okolico. Uresničilo se je toraj, o čemur je ministerski predsednik zagotovil g. prošta že v sredi decembra. Tozadevna dela je deželni odbor kranjski razpisal do 15. majnika. Da je bila zdrava pitna voda za naše mesto res nujna potreba, jasno je vsakomur; se pač po pravici veselimo, da je to vprašanje rešeno vendar le enkrat.

(Poročil se je) 15. aprila v Radečah pri Zidanem mostu tukajšni c. kr. gymn. profesor Francišek Vadnjal z gospe Ano Frankovič-Pregel.

(Umrl) je 21. aprila bogoslovec I. leta Karol Šali na domu v Češči vasi. Uzorni mladenič bil je dve leti pri vojakih, rahlega zdravja je vstopil lani v semenišče poln najlepših nad, ki se mu pa niso izpolnile. Napravil je še vse izpite za 1. polletje, potem pa šel domu iskat zboljšanja svojemu zdravju, a našel je le smrt. Pokopal ga je 23. aprila mil. g. prošt dr. Elbert, tovariši bogoslovci, katerih je prišlo 6 iz Ljubljane, pa so mu zapeli v slovo pri domu in ob grobu prav lepo in ganljivo. N. v m. p.!

(Novomeško prstovoljno gasilno društvo) praznovalo bo god svojega zaščitnika sv. Florjana v nedeljo 5. maja s sv. mašo pri Božjem grobu ob 9. uri.

(Iz Semiča.) Dne 23. aprila je žalostna smrt doletela Ano Golobič iz Vavpčevasi št. 13, staro še-le 19 let. Ubila jo je velika bukev v gozdu in ji zlomila rebra in vrat. Čez par dni bi bila šla v Ameriko, pa modri Bog jo je poklical v boljše življenje. Bila je ves čas zglednega obnašanja. N. v. m. p.!

(Sveto leto) prične se v naši škofiji 5. maja in traja do 3. novembra. Mala knjižica po 35 h. ki podučuje o bistvu sv. leta ter podaja zadevne molitve, se dobi v Krajčevi knjigarni.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Lani avgusta meseca na občnem zboru naše podružnice imenovanega društva čuli so se glasovi, da se kmalu ustanovi v našem mestu tudi ženska podružnica. Z veseljem so takrat vsi nazoči pozdravili to misel. Prosimo torej vse velečastite narodne dame našega mesta, da veleugledni in prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda ter nje marljivemu osrednjemu odboru restore to veselje. Upamo za trdno, da se zgodi to v najkrajšem času. Potem še-le nam bo mogoče misliti tudi na veselico v korist imenovani družbi, ki nujno potrebuje naše podpore. Velike stroške ima namreč za šole v obmejnih slovenskih pokrajinah. Da nam ostala tukajšna narodna društva ne bodo odrekla pomoči, smo popolnoma prepričani.

Odbor moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Novem mestu.

(Vabilo.) Vsi častiti udje Slovenske Matice se vljudno vabijo, da obnove društvenino za tekoče leto. Letniki plačajo po 4 K, ustanovniki, ako niso še plačali vse ustanovnine po 20 K, dokler ni odšteta ustanovnina. — H krati se vabijo tudi drugi vojaki, da pristopijo k prvemu našemu knjižnemu zavodu, ki poda vsako leto toliko lepega beriva. Društvenina naj se plača in pristop se oglasi pri poverjeniku dr. Fr. Detela, gimn. ravnatelju v Rudolfovem.

(Pri ustanovnem shodu vinarske zadruge v Novem mestu) danes dne 1. maja t. l. se bodo sprejemali novi člani. Zaradi tega se lahko udeležbe shoda intresente iz vinorodnih okrajev Dolenjske, ki niso bili pri zadnjem shodu, ako želijo pristopiti društvu. Potrebne pristopnice se bodo razdelile pred zborovanjem ob 10. dopoldne. Čas za vplačevanje deležev se bo določil na ustanovnem shodu. Ker bo trajalo zborovanje najbrž do 1. popoldne, skrbel bo osnovalni odbor tudi za to, da se bodo zborovalci lahko udeležili skupnega obeda, za kar se jim bode priglasiti pred zborovanjem. Po obedu bo skupni ogled državnih nasadov v Bršlinu in potem ogled uzorne državne kleti v Novem mestu.

(Koncert.) V nedeljo dne 5. maja t. l. priredi godba meščanske garde koncert na vrtu gospe Tuček-ove. — Začetek ob štirih popoldne. — Vstopnina prostovoljna. Glede na to, da bo godba svirala same nove komade ter da je ves dohodek namenjen v godbene potrebe, se je nadejati mnogostevilne udeležbe. Za slučaj neugodnega vremena se preloži koncert na prihodnjo nedeljo.

(Jako lep venec) k šmarničnemu oltarju v kapiteljski cerkvi darovali so razni novomeški dobrotniki.

(Nov križev pot) dobila je kapelica Božjega groba pri Novem mestu. Izdelan je ta križev pot v okusnem kovinskem reliefu in je kapelici jako primeren. Blagoslovil ga je 28. aprila preč. g. p. Inocenc Koprivec pred sv. mašo.

(Iz Čateža pod Zaplazo.) Zadnjič sem vam poročal, da so naši ljubi Amerikanci darovali za

veliko zastavo tukajšni farni cerkvi lepo svoto 132 K. Danes smo prejeli iz Amerike nov dar 102 K, katere je nabral v Foreat Cyty mej tamošnjimi našimi rojaki Franc Golob. Srčna hvala nabiralcu! Darovalcem dobri Bog stotero povrni!

(Kartuzijanski samostan v Pleterjih) se temeljito popravlja. Ribniki bodo kmalu gotovi, kartuzijani namreč ne uživajo mesne hrane, marveč le rastlinsko in ribe. Potem prično graditi velik zid, ki bo obsegal tak prostor, da mu ga na Kranjskem ni enacega. Da morejo pri ribnikih izkopano zemljo odvažati, napravili so precej dolgo železnico. V no-tranjem bodo poleg glavnih in gospodarskih poselij zgradili za vsacega redovnika posebno hišico z vrto in malimi gospodarskimi pritiklinami. Kartuzijani morajo biti namreč strogo drug od družega ločeni, le ob nedeljah in praznikih se snidejo.

(S patronami) igrali so se dečki v nedeljo dne 24. aprila popoldne v Dolgi ulici. Enemu je hudo poškodovalo roko, ko je neprevidno, da predrzno ravnal s tako nevarno rečjo.

(Na nabor) prišlo je v celem novomeškem okraju od 844 stavodolžnih 722 mladeničev. 151 so jih potrdili v stalno armado, 39 v nadomestno rezervo, skupaj 190 potrjenih. 239 se jih nahaja brez uradnega dovoljenja v Ameriki. pet jih je v zaporu, štirim niso mogli priti na sled.

(Na zadnji semenj) 23. aprila prignali so 120 konj, 1200 glav goveje živine in 200 prašičev. Zelo živahna je bila kupčija z mladimi prašiči.

(Za II. zasedanje porotnih obravnav.) katere se prično 20. maja t. l. pri tukajšnjem okrožnem sodišču, izžrebani so glavnim porotnikom naslednji gospodje: Pleiweiss Karl c. k. notar v Radečah; Hal-ler Jan. trg. v Radečah; Rupar Jan. trg. pri Sv. Križu; Gorenc Jan. pos. v Kočnu; Tomazin Mat. pos. v Smedniku; Slapšak Jan. pos. v Apneniku; Jerman Jan. gost. v Krškem; Engelsperger Rupert trg. v Krškem; Matjašič Mart. pos. v Rosalnicah; Dereani Jak. trg. v Žužemberku; Kramaršič Jan. trg. v Radovici; Pehani Jos. gost. v Žužemberku; Koračin Mat. pos. v Radni; Pleteršek Rudolf gost. v Mokronogu; Huč Fr. pos. v Ponikvah; Penca Fr. usnar v Mokronogu; Prijatelj Fr. trg. v Tržišču; Požek Jan. pos. v Gribljah; Skočir Fr. pos. v Krtini; Laurinšek Fr. pos. in gost. v Leskovcu; Kržan Mat. pos. v Vrhovem; Doganotz Ferd. trg. v Vel. Lašičah; Nemanič Mart. pos. v Božakovem; Šlajpah Anton pos. v Vel. Loki; Bižal Mih. c. k. poštar v Starem trgu; Paulin Alojzij pos. v Trebnjem; Fux Emanuel jun. trg. v Metliki; Roštoher Vin. gost. v Gor. Pijavško; Burklje Fr. gost. v Vrhovem; Majcen Ant. gost. v Mokronogu; Novak Drag. trg. v Trebnjem; Dolensek Jan. gost. v Dol. Lanknici; Cehner Ig. pos. na Trški gori; Šuklje Ant. pos. v Gor. Lokvici; Fink Mat. pos. v Planinah; Knez Fr. ključ. v Radečah. Nadomestnim porotnikom izžrebani so bili naslednji gospodje: Nagelj Fr. pos., Jakaz Ant. gos., Agnitsch Andr. klepar, Medved Jos. trg., Ogrin Ant. trg. v Novem mestu; Krajec Fr. trg. in Recelj Jan. voz. v Kandiji; Mervar Jan. pos. v Beričevem.

(Nove šmarnice) za leto 1901. Knjižica devet torkov sv. Antona Padavanskega, Večna molitev in drugi molitveniki v veliki izberi dobivajo se v Krajčevi knjigarni v Novem mestu.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (Potres.) Nekaj podobnega kar so doživeli Ljubljancani v Veliki noči l. 1895., zgodilo se je letos o Veliki noči v Bali na Ogorskem. Veliko soboto potresla se je zemlja, in v trenutku je bila največja, dvonadstropna hiša v mestu v razvalinah. V tej hiši je bila prodajalnica, ob času potresnega sunka natlačena polna kupovalcev. Par dni so delali vojaki, da so spravili izpod razvalin vse ranjence in mrtvece.

* (24 ljudi umorila.) V Boliji, v južni Rusiji v vasi Kalinovka so zaprli nedavno navadnega delavca in njegovo soprogo, ker sta umorila in oropala tekom treh let 24 ljudi. Izdal ju je lastni sinček. In res so našli v njegovi hiši krvavo obleko zadnje njegove žrtve, nekega lončarja, kateri je prosil morilca prenočišča. V ječi je priznal, da je umoril in oropal 24 ljudi, njegova žena mu je pa pomagala. V morilčevi omari so našli pri hišni preiskavi precej tisočakov, katere je nabral zverinski človek pri svojih žrtvah.

* (Grozno preteča gora.) Na Švicarskem leze neka cela gora v dolino, 'de Travers' navzdol ter preti celo dolino zasuti, ter skozi to dolino tekočo reko Areuse ustaviti. Z velikim strahom in trepetom so sprejeli prebivalci cele rodovitne doline vest o tej grozni prikazni. Gora je 1465 metrov visoka. Kantonska vlada je sevé hitro ukrenila nekaj potrebnih začasnih pomožnih sredstev. 25. svečana so morali vstaviti po vseh podzemeljskih jamah delo. Na posebnih mestih stoje čuvaji, ki naj takoj s topiči naznanijo celi dolini vsako hitreje gibanje gore. Tiste hiše, ki stoje na najnevarnejšem mestu, so že zapuščene. Večjo nesrečo bo naredila še-le voda, reka. Gora namreč je tako velika, da bo zasula na usodepolnem mestu celo dolino, in če bi dolina ostala le štiri dni, bi narastla reka že v 1000 metrov dolgo jezero, širjavo 500 metrov in globočino 69 metrov; najmanj 800.000 kubikmetrov se bo vsulo v dolino, in zadostuje, da je dolina do 50 m visoko pograjena. Sest velikih vasij, v katerih je veliko tovarn, in kjer je toliko delavnic za ure, potem vsi mlini, fužine, žage itd., vse mora zginiti v to jezero! Toda to še ni vse — kajti po petem ali šestem dnevu bo najbrž nastana voda potrgala jez in celo jezero bo bruhnilo navzdol po dolini. Da bo do cela drobna vsa dolina, si vsakdo pravi trepetaje. Ubogi ljudje, ki ne morejo mirno spat, ki s trepetom gledajo preteči jim pogin. Če tudi se je gora še-le malo udrla proti dolini, s tem ni rečeno, da bo zdaj tako ostala ter se zopet utrdila; posebno ko je zdaj v vigredi vse premočeno z vodo, in ker imamo že več takih vzgledov posebno v Švici in na Tirolskem (tudi pri Dobraču na Koroškem). Poklicani krog se posvetujejo, kako bi dolino še rešili. Da bi gora sedaj mirovala, ne verjamejo. Nekteri mislijo z mogočnim zidom goro spodaj utrditi; drugi svetujejo na nevarnem kraju na celo reko zidati močni obok; tretjim se zdi vsak obok preslab, ter hočejo podjati močne cevi v reko, da bi voda vsaj polagoma odtekla. Nekteri pa trdijo, da je najboljšje, če se predere gori nasprotni breg reke, ter se tako vstvari nova struga reki. — Čudnim nesrečam smo izpostavljeni; Boga naj hvali vsak, ki ima varen dom in celo streho.

* (Grozna nesreča.) Od 21. marca ob 3. uri popoldne se vas Vaglio v italijanskih Apeninah z vsemi poslopji, s travniki in njivami premika proti reki Scoltena. Premikanje se vrši prav počasi — 20 cm v vsaki uri ali 4—5 m vsak dan — a zatega-

delj so se porušile vse stavbe, ter se je napravilo dva km² veliko jezero, ki narašča od ure do ure. V četrtek 21. marca ob 3. uri popoldne je zapazil župnik, da se premika župnišče, ki je ležalo poleg cerkve najvišje med vsemi hišami. Hkratu pa je opazil, da se premika tudi cerkev in da se je stolp opasno nagnil. Vaščanje so naglo izpraznili cerkev in hišo župnika. V petek 22. marca pa se je začela pomikati tudi spodaj ležeča vas ter počasi drsela v dolino. Premikajoče se ozemlje meri 1700 m na daljavo in 800 m na širino. V petek zvečer se je pokazala nesreča v najstrašnejši obliki. Pod pritiskom navzdol se premikajočih plasti zemlje se je ozemlje valovito izbočilo, plasti so dvignile ter pokopale drevesa in cele hiše. Vaščani so mogli rešiti le živino in pohištvo. Vse drugo, tudi njive in travnike jim je vzela grozna katastrofa. V noči na soboto se je dvignila struga Scoltene za 6 m. Voda se je ustavila in kmalu je bila vsa dolina pog vodo. V nedeljo zjutraj pa se je nakrat dvignilo dno pokopališča za 8 m, zemlja je globoko popokala, da so se napravili veliki jarki. Več grobov se je odprlo, videla so se okostja in napol strohnela trupla. Kmalu na to se je sesula cerkev in njene razvaline so pokrile večji del pokopališča ter odtegnile odprte grobove pogledom zgražajočih se vaščanov. H hratu se začelo še snežiti. Sneg je padal neprestano štirindvajset ur in pokrnil nesrečno vas z belim mrtvaškim plaščem.

* (Z bičem) bodo poslej tepeni klateži, pijanci in pretepači lastnih žen v američanski državi Indiani. Kdor zapusti svojo obitelj, dobi 5—100 udarcev. Izkazalo se je ondi namreč, da se ljudje za navadne kazni, ki telesno ne bole, ne zmenijo. Zato bodo odslej pel bič!

Smešnice.

(Pot v nebeško kraljestvo.) Župnik si je dal pred župniščem poravnati cesto ter je tudi sam pri tem delu pomagal. Plemenit gospod, prišedši tja, reče župniku zaničljivo: „Kakor vidim, popravljate cesto, ali to ni pot v nebeško kraljestvo.“ „To seve da ni, častiti gospod,“ odgovori župnik, „ker bi bilo res veliko čudo, da vas vidim nanji.“

(Dobro so si izmislili.) Očetje frančiškani v tridentskem samostanu na Tirolskem so minulo leto zapazili, da jim nekdo na vrtu krađe grozdje in sadje. Da bi ujeli tatu, potegnejo nekega dne okolo in okolo vrta tanko vrstico, katere jeden konec navrnejo v sobo ter privežejo ob njo zvonček. — Komaj ugasne zvečer luč, že se oglasi zvonček. Očetje steko na vrt in zasačijo tatu. „Če hočeš jesti frančiškansko grozdje in sadje, nosi tudi frančiškansko znamenje!“ reko mu ter ga odvedejo v refektorij, posade ga na stol in frater brivec mu napravi na glavi veliko frančiškansko tonzuro. Nato ga izpuste. — Drugi dan se je zdelo nekemu čevljarju v mestu čudno, zakaj dela eden njegovih pomočnikov pokrit. Na vprašanje zakaj se ne odkrije v sobi, pravi pomočnik, da ima silen nahod. Ko mu pa mojster navzlic ugovoru sname klobuk, ugleda na glavi najlepšo frančiškansko tonzuro!

(Tekmovalca.) Zdravnik Mazovič pokliče tesarja, da bi mu popravil plot okoli vrta. Komaj prideta na vrt, zapazita, da gori bližnja vas. „Tam meni pšenica cvete!“ vsklikne tesar ter skoči čez plot, da bi bil prej pri ognji. V naglici pa se mu spodtakne in pade ter si zlomi nogo. Mirno odgovori zdravnik: „Moja pa je že zrela.“

(Izkupila.) Dva potepuha gresta mimo njive, kjer seje kmet. Porogljivo mu rečeta: „Oče le delajte, le, midva bodeva pa uživala sad vašega truda!“ „To je prav lahko mogoče,“ odgovori kmet, „ravno sejem konopljo, iz katere prediva se spletajo vrvi za vislice!“

(Suha krava.) Ubožen kmet je gnal kravo na semenj in jo ondu prodal. „Kravo si vendar prodal prepeeni,“ reče mu sosed Jože. „E, kaj bi to,“ odgovori kmet, „le pomisli, da je bila krava zelo suha kako bi jo bil prodal draže!“ — „Prav lahko,“ reče sosed Jože, „ako bi jo bil prej le nekoliko zmočil!“

(Poročilo vojakovo.) Vojak je moral prvič v boj. Oče in mati sta bila zelo v skrbeh za njegovo življenje. Nekega dne jim pošlje novinec to-le pismo: „Ljubi oče in ljuba mati! Ne skrbita preveč zame; jaz sem, hvala Bogu, zdrav in vesel, in naši častniki pravijo, da sovražnika ne dobimo še tako skoro. Ako bi pa bila volja božja, da bi moral umreti v boji, poročim vam to, kakor hitro bo mogoče, da boste za gotovo vedeli, ali sem živ ali mrtev.“

(Kaj je boljše?) Ko pride vojak prvič v bitko, pade kar na tla kakor bi bil močno ranjen. Ko zdravnik ne najde niti najmanjše rane, tedaj ga močno ošteje. „Oj, gospod doktor,“ reče vojak, „ali ni boljše, da se vi zastonj jezite, nego, da bi bil jaz ranjen?“

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

G. Vintar iz Hruševca 8 mernikov krompirja. Veleč. g. župnik J. Vidergar 31 kg fižola. Vč. g. župnik Anton Hočevar 6 K, Neimenovan duhoven 10 K, Vč. g. J. Klemen, kaplan 10 K, Gospa Jožefa Hočevar v Krškem 40 K, Vč. g. župnik A. Šimenec 4 K, Vč. g. župnik L. Jenko 4 K, dobrotniki iz mesta in Kandije 64 K 40 h. V Metliki je nabral blagor. g. Franjo Guštin, c. kr. poštar 104 K 50 h. Darovi so sledeči: G. Dav. Vukšinič oskrb. v. n. r. 8 K, Gospa K. Vukšinič 2 K, gospa Gabrijela Kamenšek 1 K, g. Zollner 1 K, g. Kožar 2 K, g. dr. Fr. Cvetko 4 K, g. Urančič 50 h, g. Bano 40 h, g. Prosenik 1 K, g. Emanuel Fux 1 K, g. Janko Hranilovič 1 K, M. Požek 60 h, brata Weiss 1 K, preč. g. Fr. Dovgan, proš 20 K, M. Jože Vukšinič 4 K, g. Lunder 1 K, g. Fr. Guštin c. k. poštar 5 K, gospa Konstanca Guštin 5 K, Emma Schmitz 1 K, g. Emanuel Fux sen. 1 K, g. Magda Pezdirec 1 K, g. Jože Pezdirec 40 h, g. Pesdirec 60 h, g. Milan Guštin, učitelj 2 K, g. Franjo Guštin st. 6 K, Darko Guštin 1 K, K. Guštin 2 K, g. dr. Mano Dereani 2 K, g. Schönbrunn 1 K, g. Jos. Novak 5 K, g. J. Hrovat 10 K, g. Janko Globočnik 1 K, g. Berne 1 K, g. Mucha 1 K, g. V. Zupančič 1 K, A. Podrekar 1 K, g. Jož. Križnar 1 K, g. K. Barle 1 K, g. Burnik 1 K, g. Rajmer 1 K, N. N. 1 K, Govanec 1 K, g. Dako Makar 2 K, Kranjska hranilnica 100 K.

Loterijske številke.

Trst	20. aprila	74	34	28	7	19
Gradec	27. „	11	20	4	42	65

Lepa domačija na spodnem Štajerskem se iz proste roke zaradi družinskih razmer prodaja za 1600 gld., kateri znesek je takoj plačati. — Resni kupci naj se oglase do 15. majnika t. l. Natančneje pove iz prijaznosti upravnništvo tega lista. (109—2)

Na prodaj je:

najboljše vrste krompir v poljubni množini in ravno tako lepo posušena plečeta ali šunke ter izvrstno pristno lastno pridelano staro in novo vino po zahtevanju in po zelo ugodnih cenah. Za mnogo naročil se priporoča s spoštovanjem **Anton Hočevar**, veleposestnik na Studencu pri Radni, Dolenjsko. (90—3)

Grof Margherjevo oskrbništvo grajščine Otočice

prodalo bo

iz znano dobrih travnikov v Draškovcu. Zglasiti se je v gradu Otočce. (28—7)

V hiši Krausove gospe št. 204 je v pritličju

meblirana soba

za samca oddati, ali pa

soba s kabinetom in kuhinjo

za dve osebe brez otrok se takoj odda. (103—2)

Na prodaj je v Raduli h. št. 13, pri Šmarjetih na Dolenjskem

12 oralov zemljišča

z vsem gospodarskem poslopjem vred. Cena in drugo se zve ravno tam. (135)

Hiša na prodaj

v Rudolfovem poleg stare vojašnice ali na novo zgrajene justične palače, katera obstoji iz 4 sob, 2 vrtov, kuhinje in 2 kleti, svinjaka in drvarnice, do iste vodijo 4 ulice in je jako pripravna za krčmarski obrt, kateri se je že veliko let v tej hiši nahajal.

Natančna pojasnila se dobe pri lastniku gosp. **Karl Duller-ju**, v Leobnu (Ljubno) **Josef. Gor. Staj.**

Prodajalnica v Semiču

z eno sobo, kuhinjo, dvema kleti in vrtom se prodaja. Hiša je pri farni cerkvi, zraven šole, na prav lepem prostoru. — Več pove lastnik **Anton Hönigsmann** v Semiču št. 31. (104—2)

Dober svet jermenarju.

Ker v mestu Črnomlju in v okolici ni jermenarja (satlerja), svetuje se pridnemu, treznemu, poštenemu in dobro izvežbanemu mojstru se tukaj sem naseliti; pri meni bo najmanj na leto 300 kron zaslužka, drugje pa gotovo po zadovoljnosti.

Dobi se tudi pri meni primeren prostor

za obrt in stanovanje po ceni.

Franc Šuštersič,

c. kr. poštar.

(107—2)

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,

pred Škofijo št. 4. (48—6)

Podpisani sl. občinstvu najvljudneje naznanjam, da bodem imel od sedaj naprej vedno v zalogi večje število gotovih

mrliških krst

raznih velikosti, po nizkih cenah,
S tem bode vstreženo splošni želji, da se mrlič takoj lahko vloži v spodnji del krste.

Priporočam se nadalje za izgotovitev raznih

stavbenih mizarских del,

pohištenih predmetov, raznih stolov, miz, omar in vsa druga k mizarški stroki spadajoča dela.

Delo, katero se pri meni izgotovi s pomočjo strojev, je snažno in solidno izdelano, vsled tega tudi cenejše, nego ročno delo.

O tem se lahko vsak prepriča na dosedanjih mojih izdelkih.

Z odličnim spoštovanjem

(133-1)

Matko Malovič,

prvo dolensko stavbeno in pohišteno mizarstvo z motorjem in stroji v RUDOLFOVEM.

Ravno tam je na prodaj tudi par že rabljenih

bicikljev,

ki sta še v dobrem stanu, po jako nizki ceni!

Žvepljalnik proti grozdnim plesnobi, je izmed ročnih žvepljalnikov priznani najboljši za male in srednje velike vinogradnike „Hudaklinov meh“ imenovan, dobiti je pri F. Seidelnu v Novem mestu ali pri izumitelju Jos. Hudaklinu v St. Jerneju, Dolensko. Komad 4 K 50 v, pri večjih naročilu popust. (97 3)

ALOJZIJ RAJEC

urar v Rudolfovem (236-1)

kupuje staro zlatnino in srebrnino po najvišji ceni.

Janez Jax-a

najstarejša in največja tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št 13.

Zastopnik za Dolensko:
Friderik Skušek,

trgovec v Metliki. (210-40)

Prodajalna na Glavnem trgu Novega mesta je takoj oddati. Oglasiti se je pri lastnici pl. Fichtenau.

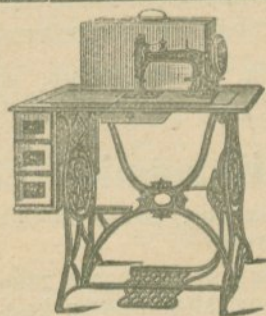
Prodaja vina.

Grajsčina Bajnof pri Novem mestu ima še večjo množino prav dobrega vina domačega pridelka iz Trške gore po ugodni in nizki ceni na prodaj. Odda se v večji in manjši množini. (131-1)

Jože Rozman, Sv. Štefan št. 4, pošta Trebnje, ima na prodaj

150 čebelnih panjev,

komad od 10 do 30 krajcarjev. (134-1)

Šivalni stroji

raznih vrst po najnižji ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji.

Velika izbora

vsakovrstnega oblačilnega blaga po najnižji ceni!

pri Jos. Ogoreutz-u v Rudolfovem.

(83-3)

Najbolj izvrstne, priznane najboljše

jeklene pluge z 1, 2, 3 in 4 lemeži,
travniške in za mah, klepne in
brane, dijagonalne,
valjarje za polje iz jeklene ploščevine, gladke
in robate,

sejalne stroje „Agricola“,
stroje za košnjo trave, detelje in žita,
grablje za seno in žito,
priprava za obračanje sena,
patentovane sušilnice za sadje in sočivje,
stiskalnice za vino in mošt

in sploh za vse namene,
mline za grozdje in sadje, stroje za robljanje,
samodelujoče

patentovane brizgalnice za trsje,
zelenjad in pokončavanje uši

„Syphonla“,
premične štedilne peči, (74—3)
priprave za parjenje živinske krme,

izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par

Ustanovljeno l. 1871.

DUNAJ, II|, Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.
Obširni ceniki in mnogoštevilna priznalna pisma zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

mlatilnice,

z obročasto
pripravo za
mazanje,
ročne, na ge-
pel in na par,
vsakovrstne
gepelne
za vprego
1 do 6 živalij,
najnovejše

— žitočistilnice, —
trijerje, robljače za koruzo,
stroje za napravo krme-rezanice,
stroje za mečkanje žita in rezanje repe. —
stiskalnice za seno in slamo,
ročne, premične in nepremične,
kakor sploh vse poljedelske stroje

Služba organista

se v Podzemlju razpisuje.

Stalna plača 240 kron. Nastopi se lahko takoj.

(87—3) **Župnijski urad v Podzemlju.**

Hiša v Kandiji št. 31

na novo popravljena v prav dobrem stanu, je
zaradi družinskih razmer iz proste roke prodati.

V hiši se nahaja

prodajalna,

katera je prav dobro obiskovana, ker je poleg no-
vega mosta in na razpotju državne in deželne ceste.
Več se izve ravno tam.

Podpisani naznanja, da ima dobro, po
najnovejšem sistemu urejeno delavnico, v ka-
teri se po nizki ceni

vsakovrstni slamniki

izpirajo, se različno barvajo, likajo in tudi
popolno moderno prenarejajo.

Ob enem priporočuje svojo bogato zalo-
go raznovrstnih klobukov, slamnikov in kole-
sarskih čepic ter vsprejema v prav solidno in
točno izdelovanje vsa v to stroko spadajoča
popravila.

S spoštovanjem

Davorin Frančič

v Novem mestu.

(132—1)

Učenec se sprejme v krojaško obrt.

Kje, pove upravništvo Dol. Novic.

(128)

(85—3) V gradu Srebrničah poleg Novega mesta na
prodaj je veliko **lepega sena in slame.**

**Vsaka
gospodinja
in mati**

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner Kneippovo —
sladno kavo (pristo-
samo v znanih izvir-
nih zavitkih). —

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

**pisarna na kongresnem trgu h. št. 14.
tik cerkve v Ljubljani**

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

**obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.**

**Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo.**

(88-30)

Na prodaj suhe hruške,

kacih 150 mernikov, ima Jožef Žibert, vas Brezovo št. 4., pošta Raka. — Kdor želi kupiti, naj se pisмено ali ustmeno oglasi pri lastniku. (108-2)

Prodajalna na glavnem trgu št. 92 na voglu

križatijske ulice je oddati

za 16 kron na mesec.

(105-2) Več se izve v isti hiši I. nadstropje.

Laško repo ali topinamburo

za seme in krmljenje prašičev oddaja mernik po 70 h,

kakor tudi **krompir mernik 1 K 30 h,**

prodaja (129-1)

oskrbništvu Ruperčvrha, pošta Novo mesto.

V Trški gori poleg Weinhofa sta na prodaj

dva mala vinograda.

Več se izve pri Anton Blažiču v Sevnem. (122)

P. n.

(116-2)

Slavnemu občinstvu in gostilničarjem uljudno naznanjam, da sem iz svoje že dobro znane zaloge pive v sodčkih letos začel prodajati tudi

pivo v steklenicah po pol litra.

En zaboj s 25 steklenicami velja samo 4 krone.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Jakaz, založnik Steinfeldske pive
bratov Reininghaus v Gradcu.

NOVO MESTO, 14. aprila 1901.

RAZGLAS.

Dne 18. maja 1901 ob 11. uri dopoldne vršila se bode v mestni pisarni

dražba

za oddajo pobiranja šotornine in prostornine

ob sejmih in tržnih dnevih v Rudolfovem za dōbo treh let, to je od 1. junija 1901 do 31. maja 1904.

Izklicna cena je 4600 kron. — Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 18. maja 1901 pred 11. uro, katerim pa mora biti priložena varščina 10% izklicne cene v gotovini, hranilničnih knjižicah ali vrednostnih papirjih.

Dražbeni pogoji so v pogled v občinski pisarni.

Mestno županstvo Rudolfovo, dne 20. aprila 1901.

Župan

Dr. Schegula m. p.

(125-1)

Mlin na prodaj

123-1)

s hišo, z vsem pohištvom, tremi kleti, njivo in gozdom; vse v dobrem stanu. — Prodaja iz proste roke za 1800 gld. (polovico je takoj plačati) Janez Smajdek, Impolski graben, pošta Studenec na Dolenjskem.

(110-2)

Naznanilo.

Znana Škrabčeva gostilna na Dvoru poleg Žužembrega, katera je vsled dolgotrajne bolezni in smrti gospodinje prenehala, je zopet odprta.

IVAN SCHINDLER,

DUNAJ, III. Erdbergstrasse števil. 12

razpošilja gratis in franko kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

● Za realno postrežbo se garantira. ●

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče,

(127-1) IVAN SCHINDLER,

ces. kralj. priv. lastnik.

DUNAJ, III. Erdbergstr. št 12.

Na prodaj je posestvo

obstoječe iz hiše in potrebnih gospodarskih poslopj v dobrem stanu; pri hiši je sadni vrt, njive za 40 mernikov posetve in lepa hosta.

Več pove lastnik Franc Žagar, Doljni vrh št. 4. pošta Novo mesto. (89-3)

Slavnemu občinstvu v Novem mestu in okolici uljudno naznanjam, da sem od gosp. Seidna

mlin v najem prevzel.

Priporočujem se vsem svojim častitim znancem za obilna naročila. — Spoštovanjem

(111-2) Alojzij Žura, mlinar.

Gorki vreli 33° do 38° C

Topla kopelj Toplice na Kranjskem.

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Zdravljenje s kopanjem in pitjem. Zelo uspešno proti protinu, trganju, ischias, neuralgiji, kožnim in ženskim boleznim. — Veliki baseni za kopelj, posebne in blatne kopelji. — Udobno spravljene sobe za tujce, sobe za igre in družbo.

Zdravo podnebje, v okolici veliko gozdov. Novo jako elegantno zdraviliško poslopje.

Sobe po 1 K in višje.

Dobra cena restavracija

Cene v knežji kopeli 70 v,
v karlovi kopeli 30 v.

Za one goste, ki stanujejo v zdraviliškem poslopju, se zniža cena za knežjo kopelj na 60 v.

Za aktivne ognjegasce in železniške uslužbence so cene za kopelji znižane za 50%.

Pojasnila in prospekte daje brezplačno vodstvo kopališča. (130-1)

Istrska klet

Novo mesto glavni trg št. 96.

Ker moram vsled ogromnega vinogradniškega dela v svojo domovino v Istri, obvestim čast. moje odjemalce, da sprejema naročila v isti hiši gospod Jos. Medved, kateri razpolaga nad

250 veder pristnega vina.

Odličnim spoštovanjem

(114-2)

Antonio Comin.

Dve lepi kravi s teletom

sta na prodaj pri Andreju Šali, Češča vas št. 3. pošta Novo mesto.

Kočija in koleselj (124-1)

v dobrem stanu sta ceno na prodaj pri Ljudevitu Ferlič-u v Novem mestu.

Kupim zdrave sode,

ki drže 1-3 vedre. (126-1)

Jcs. Medved, Novo mesto.

C. k. priv Portl.- in Rom.-cement tovarna
Alois Praschniker v Kamniku

na Kranjskem, osnovana 1854,

priporoča k stavbni sezoni svoj večkrat premiran, kakor stavbam v vodi in na zraku,

najboljši izdelek

v Portland- in Roman-cementu;

nadalje lepe trajajoče Mozaik plošče, brušene in polirane, plošče iz Portland cementa črne, rdeče, bele i. t. d. za polaganje tlaka pri cerkvah, korridorih, trotoarjih, hlevih i. t. d.

po najnižji ceni. (96-3)